

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Szabó Ügyvédi Iroda (CÍME; ügyintéző: Dr. Bánk Attila ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek -, a Dr. Kiss Borbála Tília ügyvéd (CÍME) által képviselt I.rendű alperes neve (I.R. ALPERES CÍME) I.r., a Dr. Fodor László ügyvéd (CÍME) által képviselt V.rendű alperes neve (V.R. ALPERES CÍME) V.r. és a Bákonyi Ügyvédi Iroda (CÍME; ügyintéző: Dr. Bákonyi László ügyvéd) által képviselt VI.rendű alperes neve (VI.R. ALPERES CÍME) VI.r. alperesek ellen, házastársi közös vagyon megosztása iránt indított perében a Debreceni Törvényszék 2013. július 16. napján meghozott 14.P.20.559/2011/79. számú ítéletével szemben a felperes által 84., az I.r. alperes által pedig 83. sorszámon benyújtott fellebbezések folytán indult másodfokú eljárásban - a 2014. január 7. napján megtartott nyilvános fellebbezési tárgyaláson - meghozta a következő

### í t é l e t e t:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, a fellebbezett rendelkezéseit pedig részben és akként változtatja meg, hogy az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő értékkiegyenlítés összegét 175 083 (Egyszázhetvenötezer-nyolcvanhárom) Ft-ra leszállítja, egyebekben pedig az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I.r. alperesnek 215 000 (Kettőszáztizenötezer) Ft másodfokú perköltséget és az államnak - az állami adóhatóság felhívásában megjelölt módon és számlára - 1 136 000 (Egymillió-egyszázharminchétezer) Ft feljegyzett fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

### I n d o k o l á s

A felperes és az I.r. alperes (a továbbiakban: peres felek) 1998. december 24. napján kötöttek házasságot. 2005. augusztus 30. napján megszűnt a házassági életközösségük. A házasságukat a . . .i Városi Bíróság a 2008. december 11. napján jogerőre emelkedett részítéletével bontotta fel. A peres felek utolsó közös lakása a **INGATLAN 1** szám alatti ingatlanban volt, amely az ingatlan-nyilvántartás adatai szerint az I.r. alperes 1/1 arányú tulajdonát képezte. Az életközösség megszakadását követően a felperes a peres felek közös vagyonát képező **INGATLAN 2** szám alatti lakásingatlanba költözött és azóta azzal kizárólagosan rendelkezik, mint ahogy a **INGATLAN 3** szám alatti ingatlanon található garázsingatlan is.

A felek a házassági életközösségük alatt 1999. április 9. napján vették meg a felperes 1/1 arányú kizárólagos tulajdonaként nyilvántartott **INGATLAN 4**, 141,98 AK értékű, szántó megjelölésű külterületi ingatlant. A házassági életközösség megszűnését követően a felperes szívességi használatot engedélyezett az ingatlanon előbb K.ZS-nak, majd 2007.

október 9. napján ingatlancsere-szerződést kötött a VI.r. alperessel, aki megszerezte az ingatlan tulajdonjogát.

A peres felek a házassági életközösségük fennállása alatt adásvétel jogcímén szerezték meg egymás között egyenlő arányban a **INGATLAN 5**, szántó megnevezésű, 132,8 AK értékű kültelki ingatlant mindkettőjük haszonélvezeti jogával terheltén. A házassági életközösség megszűnésekor **SZ.F.** bérletében volt ez az ingatlan, majd 2006. évtől kezdődően az I.r. alperes a saját 1/2 tulajdoni illetőségét bérbe adta T.GY-nak, a felperes 1/2 tulajdoni illetőségét pedig maga műveltette meg a holtig tartó haszonélvezeti joga folytán.

A felperes a keresetében kérte megállapítani, hogy a **INGATLAN 1** szám alatti, valamint a **INGATLAN 6** ingatlanok 1/2 - 1/2 arányban képezik a peres felek közös tulajdonát és kérte a házastársi közös vagyon megosztását akként, hogy a saját tulajdonába kérte adni tehermentesen

a **INGATLAN 2** lakásingatlant,

a **INGATLAN 3** szám alatti garázsingatlant,

a **INGATLAN 5**, illetve a **INGATLAN 6** ingatlanokat, valamint ingó- és ingatlan értékkiegyenlítés címén kérte kötelezni I.r. alperest 30 340 000 Ft megfizetésére.

Igényt tartott az I.r. alperes által használt ingatlanilletőségei után az életközösség megszűnésétől használati díj megfizetésére is.

Az I.r. alperes nem ellenezte a házastársi közös vagyon megosztását, azonban annak összecszerúségét és megosztási módját vitatta, ugyancsak kérte a felperes által használt ingatlanok után a használati díj megállapítását.

Az V.r. és VI.r. alperesek a felperesnek a velük szemben túrésre irányuló kereseti kérelem teljesítését nem ellenezték.

Az elsőfokú bíróság a 79. sorszámú ítéletében megállapította, hogy a **INGATLAN 1** szám alatti ingatlan a felperes és I.r. alperes 1/2 - 1/2 arányú közös tulajdonát képezi házastársi közös vagyonszerzés jogcímén és a közös tulajdonát akként szüntette meg, hogy a felperes 1/2 tulajdoni illetőségét az I.r. alperes tulajdonába adta. A . . . , **INGATLAN 5** ingatlanon fennálló, a felperes és I.r. alperes között egyenlő arányú közös tulajdont szintén akként szüntette meg, hogy a felperes 1/2 tulajdoni illetőségét az I.r. alperes tulajdonába adta. A **INGATLAN 2** ingatlanon, valamint a **INGATLAN 3** garázsingatlanon fennálló, a felperes és I.r. alperes között egyenlő arányú közös tulajdont pedig akként szüntette meg, hogy az I.r. alperes tulajdoni illetőségét a felperes tulajdonába adta mindkét ingatlan tekintetében.

Kötelezte ezen kívül a felperest, hogy 15 napon belül adjon ki az alperesnek 2 db széket 2000 Ft értékben, míg az I.r. alperest, hogy adja ki a felperes részére az aratógépet 5 000 000 Ft értékben. Kötelezte az I.r. alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 220 083 Ft értékkiegyenlítést és ezt meghaladóan pedig a felperes keresetét elutasította.

A felperest és I.r. alperest egyenlő arányban kötelezte a kereseti illeték megfizetésére, valamint az I.r. alperest arra, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 38 975 Ft (rész)perköltséget, egyébként kimondta, hogy mindegyik fél viseli a saját költségét.

Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az I.r. alperes különvagyona a **INGATLAN 6** szántóingatlan. Ezzel összefüggésben ugyanis arra a következtetésre jutott, hogy az I.r. alperes a . . . ban, 1993. szeptember 14. napján keltezett árverési jegyzőkönyvvvel igazolta a különvagyonai szerzését, ugyanis a **INGATLAN 7** szántóingatlan 345 000 Ft értékű vételárát kárpótlási jegyből fedezte és a . . . i Közzeti Földhivatal igazolta, hogy az ingatlan-nyilvántartásba bejegyzett **INGATLAN 6** ingatlan azonos a kárpótlási árverési jegyzőkönyvben megjelölt ingatlannal.

A közös vagyoni ingóságok körében az elsőfokú bíróság elszámolt a felperes oldalán egy **JÁRMŰ 1**-t 1 022 000 Ft értékben, az I.r. alperes oldalán egy **JÁRMŰ 2**-t 45 000 Ft értékben, illetve az egyéb vagyontárgyak megosztása mellett kötelezte az I.r. alperest, hogy adjon ki a felperesnek 1 db aratógépet 5 000 000 Ft értékben. Megállapította, hogy sem a felperes, sem az I.r. alperes nem tartott igényt az aratógépre és a felek az ingóságok értékét egyezően határozták meg.

Nem fogadta el a felperesnek az állítását abban a vonatkozásban, hogy a peres feleknek az életközösség megszűnésekor 20 000 000 Ft közös vagyoni készpénzüket lett volna. Bár a felperes állította, hogy e pénzösszeg az I.r. alperes birtokában volt és annak a felhasználásával az életközösség megszűnését követően nem sokkal később vásárolta meg a **INGATLAN 8** lakást 5 300 000 Ft-ért és 2 050 000 Ft-ért egy garázst, illetve vásárolt még 2 db **JÁRMŰ 3**-t összesen 10 000 000 Ft értékben, azonban a felperes által bejelentett hozzátartozói tanúk kétséget kizáróan nem bizonyították a készpénz meglétét. Az elsőfokú bíróság megállapítása szerint a felperes feltételezés szintjén említette meg, hogy a peres felek rendelkeztek készpénzzel, mert a következtetése szerint a vagyonmérlegből kitűnően az ingatlanvásárlásokhoz pénz kellett. A felperes arra is hivatkozott, hogy azért is lehetett készpénzüket, mert az I.r. alperes 2004. évben ingatlanvásárlási szándékkal utazott Romániába, amelyhez pénzre volt szükség.

Az elsőfokú bíróság megállapította azonban, hogy a felperes által említett ingatlanok tulajdonosa nem az I.r. alperes, hanem az I.r. alperes fia. Az I.r. alperes pedig 2005. szeptember 9-én a különvagyonát képező **INGATLAN 9** 1/2 tulajdoni illetőségét 3 000 000 Ft-ért értékesítette, ebből származott közvetlenül az életközösség megszűnését követően a készpénzvagyona, illetőleg az életközösség megszűnésakor az OTP számláján 1 559 642 Ft volt.

Megállapította továbbá, hogy a felperes által megjelölt egyik gépkocsi tulajdonosa szintén az I.r. alperes fia, a másikat pedig az I.r. alperes 2007. évben, jóval az életközösség megszűnését követően, az 5 000 000 Ft-os nyeresiményéből vásárolta. Mindezekre tekintettel az elsőfokú bíróság a 20 000 000 Ft készpénzvagyont kirekesztette a vagyonmérlegből.

Ugyancsak kirekesztette az elszámolásban megjelölt arany ékszereket is, amelyek - a felperes állítása szerint - az I.r. alperesnél maradtak, ugyanis sem az aranytárgyak holléte, sem azok megléte nem volt bizonyított a felperes részéről. A vagyonmérlegben levezetett elszámolás figyelembevételével az elsőfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az I.r. alperes köteles a felperesnek 54 077,50 Ft-ot megfizetni.

Az elsőfokú bíróság a felperes használati díj iránti igényével összefüggésben megállapította, hogy a **INGATLAN 4**, valamint a **INGATLAN 5** szántóingatlanokat a felperes az életközösség megszűnésének évében **SZ.F.** nek adta bérbe, aki a két

földterület után a felperes részére készpénzben megfizetett a gazdasági év végén, 259 975 Ft-ot. Az I.r. alperes igazolta, hogy 2005. évben a bérlő az I.r. alperesi különvagyonot képező **INGATLAN 6**, illetve a **INGATLAN 5** ingatlanból az 1/2-re eső tulajdoni illetőség után 440 875 Ft-ot fizetett meg, amelyből a közös vagyont képező ingatlanra 82 500 Ft esik személyenként. Figyelemmel arra, hogy a bérlő mind a felperesnek, mind az I.r. alperesnek fizetett a közös tulajdonú ingatlan bérlete után, így az megosztásra került, ezért nem számolandó el, csupán a felperes kizárólagos vagyonaként nyilvántartott ingatlanra eső 177 475 Ft. Az elsőfokú bíróság az I.r. alperesnél tüntetett fel 405 983 Ft földalapú támogatást, illetve a felperes tartozik használati díj megfizetésével az általa kizárólagosan használt garázsingatlan után 356 000 Ft-tal, valamint mivel kizárólagosan rendelkezett az életközösség megszűnésétől - 2007. évig a **INGATLAN 4** ingatlannal, az ez után járó használati díj felével, 201 185 Ft-tal. E követelések összeszámításával a felperes tartozik használati díj címén, összesen 557 185 Ft-tal.

Az I.r. alperes rendelkezett kizárólagosan a **INGATLAN 5** szántóterülettel, amelynek a használati díja 1 446 380 Ft volt, annak fele összege 723 190 Ft. Egybeszámítva a követeléseket az I.r. alperes 166 005 Ft használati díj megfizetésére köteles a felperes részére, amelyhez hozzászámítva az értékkiegyenlítést, összesen az I.r. alperes 220 083 Ft összeget köteles a felperesnek az ítélet szerint megfizetni.

Az elsőfokú bíróság az 1/2008. PK vélemény alapján állapította meg azt, hogy a peres felek az államnak járó feljegyzett illetéket egyenlő arányban kötelesek viselni. A perben kirendelt szakértők díját mindösszesen 210 050 Ft-ban állapította meg, melyből a peres felekre személyenként 105 025 Ft jutott volna, de az I.r. alperes csupán 66 050 Ft-ot előlegezett, így köteles további 39 975 Ft-ot a felperesnek megfizetni, egyebekben akként határozott az elsőfokú bíróság, hogy mindenki viseli a saját költségét.

Az ítélettel szemben a felperes, illetve az I.r. alperes terjesztettek elő fellebbezést.

A felperes az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatásával az I.r. alperest a kereseti kérelmének megfelelően kérte marasztalni. Hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság tévesen állapította meg, hogy 20 000 000 Ft készpénzvagyonnal nem rendelkeztek a peres felek a házassági életközösség megszűnésekor, ugyanis nem tartotta „életszerűnek” azt az I.r. alperesi hivatkozást, hogy az ingóságok vásárlásához szükséges készpénzvagyon az életközösség megszűnését követően befolyt I.r. alperesi keresményből ered. Állította, hogy kevesebb mint két év alatt az I.r. alperes a vásárlásaihoz szükséges készpénzvagyont nem tudta felhalmozni, anélkül a vásárlások pedig nem lettek volna megvalósíthatóak. Sérelmezte azt is, hogy az elsőfokú bíróság nem tulajdonított kellő jelentőséget annak, hogy az I.r. alperes elismerte, hogy Romániában akart az életközösség megszűnése időpontjában ingatlant vásárolni, amelyhez készpénzvagyon lett volna szükséges.

Kifogásolta azt is, hogy nem értékelte az elsőfokú bíróság azt, hogy az I.r. alperes fiának, T.J.-nek a nevére megvásárolt ingatlant az I.r. alperes haszonélvezeti joga terheli 2 000 000 Ft értékben, amely feltételezi, hogy ezzel az összeggel hozzá is járult az ingatlan megvásárlásához.

Azzal sem értett egyet a felperes, hogy a közös követelésként feltüntetett **V.T.**-val szembeni 1 877 995 Ft-os igényt az elsőfokú bíróság csak az ő oldalán számolta el. Kérte, hogy azt közös követelésként számolja el a bíróság, annál is inkább, mert az I.r. alperesnél található minden bizonyíték e követelés igazolására. Állította, hogy egyedül csak az I.r. alperes követelhetne volna vissza ezt az összeget, illetve az sem állapítható meg, hogy mindent megtett-e a jogi úton való visszaszerzés érdekében. Vitatta azt is, hogy **V.T.** unokájának került volna átadásra ez az összeg, illetve mivel az I.r. alperes elmulasztotta ennek a visszakövetelését, ezért az ő hibájából érte kár a felperest. Sérelmezte azt is, hogy az ékszerek meglétét az elsőfokú bíróság nem látta megállapíthatónak, ugyanis ő rendőrségi iratokat csatolt az iratokhoz azok eltulajdonításáról.

A **INGATLAN 9**-el összefüggésben állította, hogy az OTP hitelt a pénzintézet felé közösen végtörlesztették, ezért kérte erre vonatkozóan az OTP megkeresését.

A . . . **INGATLAN 6** ingatlannal összefüggésben hivatkozott arra, hogy az nem teljes egészében az I.r. alperes különvagyonra, ugyanis az I.r. alperes kárpótlási jegyein csak 9 hektárnak megfelelő földet lehetett vásárolni, a további 3 hektárt ő vásárolta a kárpótlási jegyeiből. Állította azt is, hogy az I.r. alperes nem kezelte különvagyonaként ezt a földterületet, azt a házasságuk ideje alatt is közösen használták.

A földhasználattal összefüggésben előadta, hogy azok után a földek után, amelyeket az I.r. alperes használt, haszonbért, egyéb pénzbeli juttatást nem kapott. Méltánytalannak tekintette, hogy az I.r. alperes őt a bejegyzett haszonélvezeti joga ellenére ezekből a juttatásokból nem részesítette, míg az I.r. alperes kihasználta annak jogszabályi lehetőségét, hogy a felperes tulajdonán fennálló haszonélvezeti joga folytán a felperesnek járó díjakat is átvette, ezért mindezek figyelembevételével kérte a haszonbérleti díj összegét megállapítani.

Az aratógép vonatkozásában hivatkozott arra, hogy azt a többi mezőgazdasági géppel együtt az I.r. alperes elzárta előle, nem adta át részére, leamortizálta. Állította, hogy mivel az I.r. alperes azt nyilatkozta, hogy az életközösség megszűnését követően ő művelte a földek egy részét, nem valós az a nyilatkozata, hogy nem végez mezőgazdasági tevékenységet. Ezért a természetben megosztott gépek pénzbeli ellenértékét kérte az alperestől azzal, hogy azokat részére átengedi.

A **JÁRMŰ 1** - szerinte - 500 000 Ft értéket képvisel, a szakértő által megállapított 1 022 000 Ft pedig eltúlzott.

Az I.r. alperes a fellebbezésében sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság a **JÁRMŰ 2** az ő oldalán állította be a vagyonmérlegbe, holott a szemle során a felperes tájékoztatta S.T. szakértőt, hogy a kerékpárt már 2005. évben értékesítette, ezért azt a szakértő nem is tudta megvizsgálni. Ezért kérte a saját oldaláról törölni e vagyontárgyat a vagyonmérlegből és ennek megfelelően a vagyonmérlegből eredő értékkiegyenlítésnek az összegét 9077,50 Ft-ra leszállítani.

Kifogásolta a szakértői díjakkal összefüggő perköltség megosztást is. Hivatkozott arra, hogy a felperes a 2011. március 26. napján benyújtott keresetlevelében az ingatlanok és

ingóvagyon tárgyak esetében irreálisan magas értékeket állított és emiatt volt szükség a szakértők bevonására. Ezért kérte kötelezni a felperest, hogy 30 236 Ft perköltséget térítsen meg számára. Az illetékkel összefüggő perköltségviselés esetében is hivatkozott arra, hogy a felperes a keresetlevelében 109 820 000 Ft vagyonmegosztás tárgyát képező értéket állított be a vagyonmérlegbe, míg az elsőfokú bíróság az ítéletében a teljes vagyon értékét 52 777 095 Ft-ban állapította meg, ezért a felperes túlnyomó részt pervesztes lett. Emiatt kérte, hogy az általa így kiszámított pervesztességi-pernyertességi arányoknak megfelelően a felperes 683 665 Ft, az I.r. alperes pedig 216 335 Ft illetéket viseljen.

Az I.r. alperes a fellebbezési ellenkérelmében - a saját fellebbezésével nem érintett körben - az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes az I.r. alperes fellebbezésével összefüggésben szintén az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A felperes fellebbezése alaptalan, az I.r. alperes fellebbezése részben alapos volt.

Az elsőfokú bíróság a tényállást lényegében helyesen állapította meg és abból túlnyomó részt helytálló következtetésre jutott.

## I-II. Készpénzvagyon

A felperes alaptalanul kifogásolta a fellebbezésében a 20 000 000 Ft készpénzvagyon elszámolására irányuló kereseti kérelme elutasítását.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás e körben annyiban kiegészítésre szorul, hogy a 2005. szeptember 6-i, a **INGATLAN 8** ingatlan megvásárlására irányuló szerződés alapján valóban megállapítható, hogy bár az ingatlant az alperes fia, T.J. vásárolta meg, azonban az alperes javára (aki 1938-as születésű) haszonélvezeti jog alapítására is sor került. A szerződő felek az ingatlan vételárát 5 000 000 Ft-ban határozták meg, melyből a haszonélvezeti jog, mint vagyoni értékű jog vételára külön nevesítésre nem került.

Egyebekben az elsőfokú bíróság a 20 000 000 Ft készpénz elszámolása tekintetében a felek által felajánlott bizonyítást fogadosította, a peres felek egymással ellentétes vallomása, a rendelkezésre álló bizonyítékok egymással való egybevetése és azok okszerű, „A polgári perrendtartásról” szóló 1952. évi III. törvény (Pp.) 206.§-ának (1) bekezdésében foglalt elveknek megfelelően történt értékelése alapján a tényállást helyesen állapította meg és abból helytálló következtetésre jutott. Az ítélet az elsőfokú bíróság által megállapított tényállással és a döntéssel, illetve annak indokaival is egyetértett, utóbbit a tényállás fentiek szerinti kiegészítése nem befolyásolta.

A felperes sem a készpénzvagyon meglétét, sem annak az I.r. alperes birtokában maradását az őt terhelő bizonyítási teher ellenére nem tudta bizonyítani, a felperes által hivatkozott, az életközösség megszűnését követő I.r. alperesi kiadások pedig önmagában - az I.r. alperes bevételei ismeretében - nem voltak alkalmasak a készpénzvagyon I.r. alperesnél történő maradásának igazolására.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy a **INGATLAN 8** ingatlanra az alperesi haszonélvezeti jog alapítására csupán az életközösség megszűnését követően került sor, ezért a haszonélvezeti jog mint vagyoni értékű jog elszámolására sem volt lehetőség.

### III. **V.T.**-val szemben fennálló közös követelés

A felperes alaptalanul sérelmezte a **V.T.** felé fennálló követelés nála történő elszámolását.

Előrebocsátja az ítéltábla, hogy az elsőfokú bíróság e körben a Pp. 221.§-ának (1) bekezdése alapján őt terhelő indokolási kötelezettségének nem tett eleget, mivel a követelést a felek egyező nyilatkozata hiányában a felperes terhére számolta el, de döntése indokait nem részletezte. A rendelkezésre álló bizonyítékok alapján a döntés - a felek érdeksérelme nélkül - meghozható volt, a döntés indokai pedig megállapíthatóak, ezekből az eljárás megismétlése nem vált szükségessé.

A házassági közös vagyon megosztása iránti perekben a felek pénzköveteléseiről való rendelkezésnek a bírósági gyakorlat szerint legcélszerűbb módja annak megállapítása, hogy azok érvényesítésére a felek egymás között egyenlő arányban jogosultak. Általában indokolatlan ugyanis a még le nem járt, vagy még nem érvényesített követeléseket egyik fél javára előre elszámolni, az érvényesíthetőségük, illetve a behajthatóságuk kockázatát pedig teljes egészben a másik félre hárítani.

Az eset körülményei azonban az ettől való eltérést indokolhatják. Abban az esetben ugyanis, ha valamely követelés egy konkrét vagyontárgyhoz kapcsolódik, úgy az adott vagyontárgyat megszerző házastársnak az ahhoz kapcsolódó követelés egyedüli érvényesítésére, illetve az azt esetleg terhelő tartozásnak az egyedüli viselésére való feljogosítása, illetőleg a kötelezése a célszerű, az említett összegnek az ő javára, illetve terhére történő elszámolása mellett. Indokolt lehet valamelyik fél rokonával szemben fennálló követelésnek az adóssal rokoni kapcsolatban álló házastárs terhére történő elszámolása is, az adott követelésnek az adóssal szembeni egyedüli érvényesítésére való feljogosítása mellett. Ennek indoka abban áll, hogy rendszerint az ilyen követelés is a rokoni kapcsolatra tekintettel keletkezett, mely kapcsolatra tekintettel utóbb a követelés érvényesíthetősége is egyszerűbbé válik. A perbeli esetben, mivel az adós, **V.T.** a felperes hozzátartozója, indokolt a rokoni kapcsolatra tekintettel a követelés nála történő elszámolása, ahogy arról maga az elsőfokú bíróság is rendelkezett. Az a körülmény pedig, hogy az igényérvényesítéshez szükséges iratok az I.r. alperes birtokában vannak, a követelés érvényesítését nem zárják ki, mivel egyrészt azok a jelen eljárásban is elfekszenek, másrészt pedig vita esetén lehetőség van az I.r. alperes tanúkénti meghallgatására is.

Megjegyzi az ítéltábla, hogy méltánytalan lenne a követelés I.r. alperesnél történő elszámolása azokból is, mivel a felperes mint adóstárs az elsőfokú eljárásban a tartozás visszafizetésére vonatkozó tényállítást tett, amely jelen fellebbezése indokaival nem áll összhangban, ugyanakkor az megnehezíti a követelés érvényesítését.

Mindezekre figyelemmel az ítéltábla a követelést az elsőfokú bíróság döntésével egyezően a felperesnél számolta el, ezáltal a követelés érvényesítésére a felek egymás közötti jogviszonyában a felperes jogosult.

#### IV. A vagyonmérlegbe II/36. tételszám alatt felvett ékszerek

Az ítéltábla a felperes fellebbezését e körben sem találta alaposnak. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felperes az őt terhelő bizonyítási teher ellenére sem az ékszerek életközösség megszűnéskori meglétét, sem azok hollétét nem bizonyította, az ékszerek eltulajdonításával összefüggő rendőrségi iratok pedig önmagában a kereseti igényét nem támasztották alá.

#### V. A **INGATLAN 9**-re felvett hiteltartozás elszámolása

Alaptalanul igényelte a felperes a **INGATLAN 9**re felvett hiteltartozás elszámolását. A felperes keresetében ugyan tulajdoni igényt érvényesített a **INGATLAN 9**-el összefüggésben, azonban utóbb keresetét módosította és sem az ingatlan tulajdonjogának megállapítását nem igényelte, sem azzal összefüggésben más (elszámolási) igényt nem támasztott. Jóllehet, a felperes tett az ingatlan hiteltartozásának közös fizetésére vonatkozó tényállítást, igénye azonban ezzel összefüggésben nem volt. Mivel pedig a másodfokú eljárásban a Pp. 247.§-ának (1) bekezdése - az ott írt kivételektől eltekintve, amelyek az adott esetben nem állnak fenn - tiltja a másodfokú eljárásban a keresetváltogatást, így az igény másodfokú elbírálására nem kerülhetett sor.

#### VI. A **INGATLAN 6** ingatlan

Alaptalanul igényelte a felperes a **INGATLAN 6** ingatlan közös vagyonként történő elszámolását is. Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az I.r. alperes az őt terhelő bizonyítási kötelezettségnek eleget téve, okirati bizonyítékokkal igazolta különvagyoni tulajdon-szerzését. Az I.r. alperes az ingatlan teljes egésze esetében igazolta, hogy azt különvagyoni kárpótlási jegyből vásárolta, annak pedig, hogy a felek közös vagyonként kezelték az ingatlant, a tulajdonszerzésre nem volt kihatása, a különvagyon haszna pedig törvényi rendelkezés szerint egyébként is közös vagyon volt.

#### VII. A haszonbérleti díj

Az ítéltábla nem találta alaposnak a felperesnek a berettyóújfalui, **INGATLAN 5** ingatlan  $\frac{1}{2}$  illetőségére a haszonélvezeti joga folytán elszámolni kért haszonbérleti díj-igényét sem. Az ingatlan  $\frac{1}{2}$  -  $\frac{1}{2}$  arányban a peres felek nevén nyilvántartott, azonban a házastársakat a másik fél tulajdoni illetőségére kölcsönösen haszonélvezeti jog illette meg. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az ingatlannal kizárólagosan az I.r. alperes rendelkezett, a használati díja 1 446 380 Ft volt, melynek fele összegére, 723 190 Ft elszámolására sor került akként, hogy abba az elsőfokú bíróság beszámította a felperes által fizetendő használati díj összegét. A felperes a használati díj és az alperes által felvett haszonbér

esetleges különbözetére igényt nem érvényesített, a másodfokú eljárásban pedig etekintetben a kereset megváltoztatására a fentiekben részletezett okból nincs lehetőség.

### VIII. Az aratógép

A felperes alaptalanul sérelmezte az aratógép nála történő elszámolását és az I.r. alperesnek az aratógép birtokbaadására kötelezését.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy a felek egyezően jelölték meg az ingóság árát, és mivel egyikőjük sem akart a továbbiakban mezőgazdasági tevékenységgel foglalkozni, indokolt volt „A házasságról, a családról és a gyámságról” szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 31.§-ának (3) bekezdése szerinti méltányossági követelmény szem előtt tartásával a közös tulajdont képező mezőgazdasági gépek (aratógép, traktor, vetőgép, stb.) természetbeni megosztása. Az aratógép a felperes nevében nyilvántartott volt, a rendelkezésre álló bizonyítékok szerint azt az életközösség megszűnése után a felek egyike sem használta, ugyanakkor a felperesnek bármikor lehetősége lett volna arra, hogy azt birtokba vegye és értékesítse, a traktor tárolási helyének megváltoztatására is a hozzájárulásával került sor. Mindezekre figyelemmel pedig az elsőfokú bíróság döntése e körben is jogszerű és okszerű volt.

### IX. A **JÁRMŰ 1**

A felperes alaptalanul igényelte a **JÁRMŰ 1** forgalmi értékének 500 000 Ft-ban történő meghatározását.

A személygépkocsi nem vitatottan a felperes birtokában maradt, a kirendelt gépjárműforgalmi szakértő annak életközösség megszűnésekori értékét megállapította, mely szakvéleményt a felperes nem vitatott, arra észrevételt nem tett, helytállóságát illetően kétely nem merült fel.

### X. A **JÁRMŰ 2** elszámolása

Az alperes alappal sérelmezte fellebbezésében a vagyonmérlegbe 28. sorszám alatt felvett **JÁRMŰ 2** elszámolását.

Az elsőfokú bíróság a segédmotoros kerékpárt 45 000 Ft értékben az I.r. alperesnél számolta el, holott az a felperes birtokában maradt, aki értékesítette azt. Az ítéletábla ezért az ingóságot a felperesnél számolta el a szakértő által megállapított 45 000 Ft értékben és ennek megfelelően módosította a vagyonmérleget és az azon alapuló elszámolást.

### XI. A szakértői díjak, perköltség megosztása

Az I.r. alperes részben alaptalanul sérelmezte fellebbezésében a szakértői díjak és az eljárási illeték egyenlő arányban történő megosztását. A házassági közös vagyon megosztása iránti perekben is irányadó, „A PK 10. számú állásfoglalás meghaladtára nyilváníthatásáról és a közös tulajdon megszüntetésének egyes kérdéseiről” szóló Legfelsőbb Bíróság (Kúria) 1/2008. (V.19) PK vélemény VIII.g. pontja, amely kimondja, hogy a közös

tulajdon megszüntetése iránti perekben a perköltségviselés általános szabálya az, hogy a készkiadások megosztása mellett mindegyik fél viseli a saját költségét, amennyiben a felek egyike sem szolgáltatott okot a magatartásával a perre, vagy egyes perbeli lépésekre. A költségek megosztásának jogpolitikai indoka abban áll, hogy a közös tulajdon megszüntetése nemcsak az eljárást kezdeményező fél, hanem mindkét tulajdonos érdekét szolgálja. Ha azonban valamelyik fél magatartása ettől eltérést indokol, a magatartások értékelésével kell a perköltség viselése felől határozni.

A házassági közös vagyon megosztása iránti perekben a felek gyakorta eltérően jelölik meg egy-egy vagyontárgy értékét, amely ilyenkor szakértői vélemény beszerzése útján tisztázható. Önmagában az a tény, hogy eltérés van a felek által megjelölt ingatlanok forgalmi értéke között, még nem teszi indokolttá a magasabb értéket megjelölt fél többletköltségben történő marasztalását. Ha azonban az eltérés túlzott mértékű, indokolt lehet a felmerült költség eltérő arányú megosztása, különösen az igényérvényesítő felperes oldalán, ugyanis az eltúlzott mértékben történő pertárgyérték megjelölése indokolatlan mértékben növeli a kereseti illeték, illetve a felek oldalán felmerült ügyvédi munkadíj összegét. A felperes az I.r. alperes által nevesített esetekben (a **INGATLAN 1** szám alatti ingatlan, a kaptárok, a boroshordók esetében) valóban indokolatlanul magas összegben jelölte meg a vagyontárgyak forgalmi értékét, amely azonban magasabb összegű kereseti illetéket nem generált. Az ítéletábra azonban nem látott lehetőséget az ügyvédi munkadíj esetében sem az egyenlő arányú perköltségviseléstől eltérő megállapításra, ugyanis figyelembe vette a jogi képviselők által kifejtett tevékenység mértékét is.

Mindezekre figyelemmel az ítéletábra az elsőfokú bíróság által felállított vagyonmérleget az alábbiak szerint módosította:

|                                |              |
|--------------------------------|--------------|
| I/A. Felperes különvagyona     | nem változik |
| I/B. I.r. alperes különvagyona | nem változik |
| II. Közös vagyon - ingatlanok  | nem változik |

|                              | <b>felperesnél</b> | <b>I.r. alperesnél</b> |
|------------------------------|--------------------|------------------------|
| II. Közös vagyon - ingóságok |                    |                        |
| 1-27. sorszámú ingóságok     |                    | nem változik           |
| <b>28. JÁRMŰ 2</b>           | <b>45 000 Ft</b>   |                        |
| 29-43. sorszámú ingóságok    |                    | nem változik           |
| III. Közös adósság           |                    | nem változik           |
| IV. Közös követelés          |                    | nem változik           |

**Összesen: 52 777 095 Ft**

VII. Egy főre jutó  
 $52\,187\,685 \div 2 =$  388 547,5 Ft

|                      |                      |
|----------------------|----------------------|
| I.r. alperesnek jár: |                      |
| Jutó:                | 26 388 547,5 Ft      |
| nála van:            | <b>26 397 625 Ft</b> |
| különbség:           | <b>9 077,5 Ft</b>    |

Mivel az I.r. alperes 166 005 Ft használati díj megfizetésére köteles, az általa fizetendő értékkiegyenlítés (166 005 Ft + 9 077,5 Ft) 175 082,5 Ft-ra módosul.

Az ítéletábra mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett részét a Pp. 253.§-ának (2) bekezdése alapján részben változtatta meg és az I.r. alperes által a felperesnek fizetendő értékkiegyenlítés összegét 175 083 Ft-ra leszállította.

Az ítélet tábla a másodfokú per költségeiről a Pp. 81.§-ának (1) bekezdése alapján határozott, amelynél tekintettel volt a felperes, illetve az I.r. alperes által előterjesztett fellebbezésekben vitássá tett követelésrész összege alapján számított pervesztességi-pernyertességi arányra.

A felperes fellebbezése eredménytelen maradt, az I.r. alperes fellebbezése pedig a főtárgy tekintetében alapos volt, így az ítélet tábla a felperest kötelezte az I.r. alperes másodfokú eljárással felmerült ügyvédi munkadíjból eredő perköltségének a megtérítésére, amelynek összegét a Pp. 79.§-ának (1) bekezdése alapján hivatalból határozta meg, „A bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről” szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§-a (2) bekezdésének a) pontjában, valamint (5) és (6) bekezdéseiben foglaltakra figyelemmel (200 000 Ft). Ugyancsak köteles a felperes az I.r. alperes által lerótt 15 000 Ft illeték megtérítésére is, figyelemmel arra, hogy a főkövetelés vonatkozásában a fellebbezés teljes egészében alapos volt.

Az ítéletábra az illetékfeljegyzési jogban részesült felperest „Az illetékekről” szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§-ának (3) bekezdése folytán irányadó „A költségmentesség

alkalmazásáról a bírósági eljárásban" tárgyú 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13.§-ának (2) bekezdése, 15.§-ának (1) és (3) bekezdései, valamint a Pp. 78.§-ának (1) bekezdése alapján kötelezte a fellebbezésében vitássá tett követelésrész alapján számított 8%-os mértékű fellebbezési illetéknek a megtérítésére.

Debrecen, 2014. január 7.

Szilágyiné dr. Karsai Andrea sk. a tanács elnöke, Dr. Drexlerné dr. Karcub Edit sk. előadó bíró, Dr. Dzsula Marianna sk. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-